

BÖLÜM 47

I-Mardin Gençliğine Örnek Şahsiyet: Prof. Dr. Aziz Sancar

Mardin, sadece taşın ve tarihin değil, aynı zamanda azmin ve bilimin de şehridir. Bu kadim toprakların bağrından çıkarak tüm dünyaya ışık saçan isimlerden biri de şüphesiz **Nobel Kimya Ödülü sahibi Türk bilim insanı Prof. Dr. Aziz Sancar**'dır. Sancar'ın hayat hikayesi, bilimsel başarıları ve memleketine olan bağlılığı, özellikle Mardin gençliği için eşsiz bir rol model teşkil etmektedir. Onun mücadelesi, çalışkanlığı ve vatan sevgisi, kentin gelişimine ve gençliğin geleceğine önemli katkılar sağlayacak ilham verici bir destandır.

1-Bilimin Zirvesine Uzanan Mardinli Bir Deha

Aziz Sancar, Mardin'in Savur ilçesinde, okuma yazma bilmeyen ancak eğitime büyük önem veren sekiz çocuklu bir ailenin ferdi olarak dünyaya geldi. Bu mütevazı başlangıç, onun azmini ve kararlılığını daha da anlamlı kılmaktadır. İlk ve ortaöğrenimini Savur ve Mardin'de tamamlayan Sancar, özellikle Mardin Lisesi'ndeki yatılı öğrencilik yıllarında sosyal yönü güçlü bir genç olarak hafızalara kazınmıştır. 1961 yılında Mardin Mezopotamya Spor'daki aktif rolü, onun genç yaşta bile toplumsal hayata katılımının bir göstergesidir [1].

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olduktan sonra Savur'da iki yıl doktor olarak görev yapan Sancar, bilime olan tutkusunu takip ederek Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti. Dallas Teksas Üniversitesi'nde moleküler biyoloji alanında doktorasını 1977'de, Yale Üniversitesi'nde ise doçentlik tezini DNA onarımı üzerine tamamladı. 1982'den itibaren UNC Chapel Hill'de Biyokimya ve Biyofizik alanlarında çalışmalarını sürdürdü. Burada DNA onarımı, hücre dizilimi, kanser tedavisi ve "biyolojik saat" üzerine yaptığı araştırmalar, onu dünya çapında bir bilim insanı konumuna taşıdı.

Prof. Dr. Aziz Sancar, **hücrelerin hasar gören DNA'ları nasıl onardığını ve genetik bilgisini nasıl koruduğunu haritalandıran** çığır açan araştırmaları sayesinde, 2015 yılında İsveçli Tomas Lindahl ve ABD'li Paul L. Modrich

ile birlikte **Nobel Kimya Ödülü**’ne layık görüldü. Stockholm’de düzenlenen törende ödülünü İsveç Kralı 16. Carl Gustaf’ın elinden alan Sancar, Nobel Diploması ve altın madalyanın yanı sıra 850 bin avro para ödülüne de hak kazandı. Ödül sonrası yaptığı açıklamada, “Memleketim adına sevindim, Mardin adına sevindim. Memleketim için hayırlı uğurlu olsun. İnşallah bundan sonra daha büyük övgüler kazanırlar. Türkiye’de bilime çok büyük katkıda bulunurlar” ifadeleriyle, başarısını ülkesine ve doğduğu topraklara adamıştır. O, Orhan Pamuk’tan sonra Nobel ödülü alan ikinci Türk olmuştur.

2-Rol Model Olmak: Bilim, Milli Kimlik ve Dayanışma

Aziz Sancar’ın yaşamı ve başarıları, Mardin gençliği için çok yönlü bir rol model sunmaktadır:

1. **Bilime ve Eğitime Adanmışlık:** Sancar’ın, mütevazı koşullardan başlayıp dünya çapında bir bilim insanı olmasına giden yolculuğu, Mardinli gençlere eğitimin ve bilimin kapılarının herkese açık olduğunu göstermektedir. Onun azmi, disiplini ve merakı, gençleri fen bilimleri ve araştırmaya yönelmeye teşvik etmelidir. Mardin’de bulunan Aziz Sancar Lisesi, onun anısını yaşatırken, aynı zamanda bu yolda ilham veren bir sembol olmalıdır.
2. **Azim ve Kararlılık:** Zorluklar karşısında asla pes etmeyişi, kendi imkanlarıyla yurt dışına gitme cesareti ve yıllarca süren araştırmalara adanmışlığı, Mardin gençliğine hedeflerine ulaşmak için gösterilmesi gereken azmi öğütlemektedir.
3. **Vatan Sevgisi ve Milli Kimlik Duygusu:** Prof. Dr. Aziz Sancar, tüm yaşamını insanlığa adanmış bir bilim insanı olmasının yanı sıra, milli kimliğine ve vatanına derinden bağlılığıyla da örnek olmuştur. Hiçbir siyasi lobinin, cemaatin veya siyasi kuruluşun desteği olmadan kendi çabalarıyla kazandığı tüm maddi varlığını Türk öğrencilere destek olmak için kullanması, bu bağlılığın en somut göstergesidir. ABD’de açtığı **Türk Evi**’nin açılışında sarf ettiği “Türk Evini ABD’de açtım. Çünkü en büyük isteğim; Türk bayrağının Amerika’da uzun yıllar dalgalandırabilmektir... Türk Evi sayesinde 7 yıldır Bayrağımızı burada dalgalandırmanın mutluluğunu yaşıyorum.. Bizden sonra da bayrağımız bu bölgede dalgalanmaya devam edecek...” sözleri, onun derin vatan sevgi-

sini gözler önüne sermektedir. Türk Dünyası'ndaki soydaşlarına yönelik desteğini farklı platformlarda ifade etmesi de, onun milli duruşunun bir yansımasıdır.

- 4. Sosyal Yönü ve Hemşehrilik Bilinci:** Mardin Lisesi yıllarındaki sosyal yönü ve yüksek öğrenim yıllarında ülke sevgisini sosyal faaliyetlerinde göstermesi, gençlere sadece akademik başarıların değil, aynı zamanda sosyal sorumluluk ve hemşehrilik bilincinin de önemini anlatmaktadır. Yüksek öğrenim yıllarında Mardinli hemşehirlileri Prof. Dr. Fuat Cesur Yağcı ve Prof. Dr. Raci Aydın gibi başarılı şahsiyetlerle olan anıları, dayanışmanın ve birlikte başarmanın mümkün olduğunu göstermektedir.
- 5. Evrensel Takdir:** Aziz Sancar'ın yapmış olduğu çalışmalarla dünyanın takdirini kazanması, ABD ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti yöneticilerinin (Barack Obama, Ahmet Davutoğlu, Recep Tayyip Erdoğan) takdirini kazanması, Mardin gençliğine bilimin evrenselliğini ve doğru yolda yapılan çalışmaların her yerde karşılık bulacağını ispatlamaktadır.

3-Kentin Gelişimine ve Gençliğine Katkı

Prof. Dr. Aziz Sancar, sadece bilimsel çalışmalarıyla değil, aynı zamanda Mardin ile olan güçlü bağıyla da kentin gelişimine dolaylı yoldan katkı sağlamaktadır.

- **Tanıtım ve İtibar:** Sancar'ın uluslararası alandaki başarısı, Mardin'in ismini dünya çapında duyurmuş, şehrin bilim ve eğitim alanındaki potansiyelini gözler önüne sermiştir. Bu, kentin imajına olumlu katkı sağlayarak turizm ve yatırımlar için yeni kapılar açabilir.
- **Eğitim Altyapısının Gelişimi:** Onun gibi rol modellerin varlığı, yerel yönetimleri ve sivil toplum kuruluşlarını eğitim altyapısını güçlendirmeye teşvik etmelidir. Bilim merkezleri, araştırma laboratuvarları ve nitelikli öğretmen kadroları için projeler geliştirilmelidir.
- **Gençliğe İlham Kaynağı:** Mardin gençliği, Sancar'ın başarı hikayesinden güç alarak kendi potansiyellerini keşfetmeli ve büyük hayaller kurmaktan çekinmemelidir. Bu, beyin göçünü tersine çevirmeye, gençleri kendi memleketlerinde kalmaya ve kentin kalkınmasına katkıda bulunmaya teşvik edebilir.

Prof. Dr. Aziz Sancar, Mardin'in, farklı kültürlerin bir arada barış içinde yaşayabildiği bir kent olmasının yanı sıra, bilimde de zirvelere ulaşabilen bireyler yetiştirebileceğinin canlı kanıtıdır. Onun hayatı, her Mardinli gence, hangi koşullarda olursa olsun, **çalışkanlık, azim ve vatan sevgisiyle harmanlanmış bilimin, insanlığa hizmet etmenin en yüce yolu olduğunu** göstermektedir. Mardin'in geleceği, Aziz Sancar gibi değerleri genç nesillere aktararak ve onların önünü açarak inşa edilecektir.

Aziz Sancar Mardin lisesinde okuduğu yıllarda yatılı okumuş sosyal yönü güçlü bir genç olarak hafızalarda yer edinmiştir 1961 Mardin Mezopotamya Sporda .⁵⁹

Aziz Sancar yükseköğrenim yıllarında ülke sevgisini sosyal faaliyetlerinde göstermiştir.

⁵⁹ Nezih Özyardımcı Arşivi fotoğraf

Yüksek öğrenim yıllarında Mardinli hemşerileri ile bir anısı sonradan başarılı basamaklarını tırmanan Mardin Gençliğine örnek şahsiyetler Prof.Dr.AZİZ SANCAR, Prof. Dr. FUAT CESUR YAĞCI, Prof.Dr.RACİ AYDIN

Aziz Sancar ABD ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti yöneticilerinin takdirini kazanmıştır.

Barack Obama – Aziz Sancar

Ahmet Davutoğlu - Recep Tayyip Erdoğan – Aziz Sancar

Bilim öğrenmeye çalışın. Günlük dedikodularla, politikalarla uğraşmayın. Memlekete hizmet için, Avrupa ve ABD seviyesinde olmak için bilim lazım. Saygı istiyorsanız, önce kendinize saygı göstereceksiniz. Herkesten üstün değiliz ama kimseden de aşağı değiliz. Kendimizle iftihar edelim ki başkası da bize saygı göstere sin..

Prof. Dr. Aziz Sancar